

Barraca de pedra seca

Sant Fost de Campsentelles

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	La Nau, a l'est del terme municipal, tocant a Santa Maria de Martorelles.
Emplaçament	Serralada de Marina
Coordenades:	
Latitud:	41.510513796451
Longitud:	2.2560506993407
UTM Est (X):	437918
UTM Nord (Y):	4595698

Classificació

Número de fitxa	08209 - 188
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX-XX
Autoria de l'element:	Desconeguda
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Número inventari	Wikipedra (29211)
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	08208A005000120000OK
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dv., 19/04/2024 - 09:06

Descripció

Barraca de pedra seca excavada en el marge de sauló i ubicada al costat d'un camí, a la zona coneguda com La Nau, i a l'est del terme municipal de Sant Fost, dins la Serralada de Marina i a tocar amb el terme municipal de Santa Maria de Martorelles. L'accés es fa des d'una pista forestal, eixamplada, que enllaça el Camí de la carena amb Can Boc.

Es tracta d'una construcció margera, de planta rectangular, d'1,40 x 2,30 m a l'interior. La pedra emprada és irregular, de mides considerables i falcada amb pedruscall. La porta, orientada a migdia, mesura 1,15 m d'alçada per una amplada de 50 cm. La llinda és força tosca. El gruix dels murs és de 50 cm. La coberta, està feta amb quatre lloses llises.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires.

Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència al Bages, d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques enmig del camp, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge.

Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal o amb lloses planes com el cas de Sant Fost de Campsentelles.

Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència del sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins *Dovella*, núm. 17. Manresa, pp. 37-43.

